

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délutén.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. helyigdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A regényírók cikkek sora után 25 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

K. KÖZLÖNY

előfizetési ára:

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középütczei könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Anyagi ügyeinkről.

III.

Előbbi cikkünkben gazdaszatunk kifejlődésének conditio sine qua non-jakint tüntettük fel a birtok minden közösségének megszüntetését.

Az Európaszerte gyakorlott mezőgazdaságban a tulajdon teljes elkülönítésének elve annyira ki van már vive, s annyira jó eredményt okozott, hogy ma már Erdélyen túl a nyílt nyugat felé még eszeágába sem jut senkinek a birtok közös használatára gondolni is, s mindenki azt az egyéni tulajdon megrablásának tekinti.

Az elmélet nálunk is elfogadta ezen igazságot, de midőn látszik, hogy ennek átértékelésétől még az ország fővárosának képviselője is mily távol áll, valóban közérdekű dolgot hiszünk teljesíteni, midőn e kérdést elméleti szempontból is szellettettük.

Sok előtt ellentétlenek tetszik, hogy mi a fordulónkinti, vagy ha úgy tetszik dülönkinti rendszernek, sőt általában a közösség minden fogalmának, a mennyiben az a servitium körén túlterjed, ellenségei vagyunk, s ennek káros voltát éppen akkor vitatjuk, midőn felmelegetjük hazánk birtokosságának a nehéz viszonyok miatt elárvult állapotát; midőn naponta hi-einkkel illusztráljuk a munkás osztály lelkiismeretlenségét, s az itt elszaporodott demagogok általi elszédítettését. Sokan gyakorlatiatlan doctriainereknek vélve minket, mosolyogva teszik azon megjegyzést, miszerint naponta panaszkodunk, hogy jó munkás osztályunk nincs, földünk paragon hevernek; holott a hazánk nagy részében még mind divatozó primitív dülörendszer folytán az ország földének $\frac{2}{3}$ sine mivélés alatt. És kérdés, honnan kövéri földjét a gazda szabad gazdálkodás által, s honnan merít erőit egész földterületének megmivélésére?

Jól tudjuk mi, hogy ha Isten varázs igéjére egyszerre egy szent lélek szállná meg Erdély lakóit, s a tagosítást mindenütt gyorsan átvinnék, egyszerre egy millió nyolcz száz ezer holdnyi termő föld jőne nyúló mivélés alá, mely most részint a 2,120,647 hold szántóföldek ugáros kezelése (itt három, ott két dülös rendszerhez képest évenként 800,000 holdat számítva ugyan), részint az 1,000,046 ezer holdnyi osztatlan közhely nem mivélése által tesz ily nagy számot.

Jól belátjuk, hogy midőn e szerint ma valódi földbirtokunknak alig fele részét miveltetjük, s mégis a trágya- és munkahiányra panaszkodunk, több olvasónk arcán kérdő jelek alakulnak, és ezt mondják egymás között: hogy ha területünk kezelhető földjének alig fele van mivélés alatt, s mégis olesó a piac, s kevés a munkás kéz, mi lenne majd, ha az ország két annyi földet mivélne?

Mi is izzadtunk a falusi nap alatt annyit, mint író asztalunknál s a gazdaszat körül szerzehtünk annyi tapasztalatot, mint elméletet; ismerjük az erdélyi gazdaszat hasonlító hatlan terheit, tudjuk hogy ily társadalom,

mint a miénk most, ninesen Európában; nem is ígérhetjük a mezőgazdaszat arany korát; de sorsunk viszontagságai, helyzetünk fonák-ságai, s több effélék eléggé sürgetik az enyém, és tiéd elkülönítését.

Nines azonban itt szükség sem erkölcsi, sem politikai érvekhez folyamodnunk. Az előnkbe vetett kérdés sulya csak látszatos. Fontoljuk meg jól a helyzetet, s legelőbb is a munka drágaságának okát éppen földünk szétszortaságában s a birtok közösségében találjuk fel.

Nyugat felé mindenütt sokkal drágább a napszám mint nálunk, drágább még a gabona emelkedettebb árforgalmu piacaihoz viszonyítva is; ámde ott a föld jobban fizet a munkára, s ez a munka drágaságát paraly-sálja.

Nálunk a gabona 5-6 szemet ad, sőt a székelőföld soványabb helyein 3-4 szemet, míg Alsó-Austriában 20-25, Belgiumban kormányi felszámítás szerint (!) 28, s a Királyhágón túl 15 szemet.

Im e kis összehasonlítás elég biztos kulcsot szolgáltat nekünk arra nézve, hogy megérthessük: miért drága itt a napszám?

Földünk holdját mi szintén akkora erőfeszítéssel miveltetjük, s szintén akint adózzuk, mint a hánságiak, vagy alsó-austriaiak, és ezen hold föld ad nekünk negyven ötven kis véka brutto jövedelmet, míg a Királyhágón túl ad 120-at, az austriaiak 200-at. Vegyük vékáját 1 forinttal, mi 40 forintból fizetjük ki a befektetett munkát, az osztrák kétszáz-ból, s így, ha négyszer drágább napszámmal dolgoztat is, mint mi, mégis 4-5 annyi tiszta jövedelmet húz. Ha mi egy hold földünkről 150-200 véka gabonát learathatnánk, adhat-nók fél annyi áron a gabonát, mint mostan, s mégis két annyi hasznunk volna. Tehát nines olesó piac, nines drága napszám nálunk, hanem van rossz gazdaszat, sovány föld s itt a baj.

A napszám rendszerint a piacához viszonyul egész Európában s mi nálunk is ott, hol az impopulatio nem nagyon gyér; mert a munkás nem töképenzt gyűjt, hanem napi élelmet keresi ki; tehát az olesó piac és ahoz képest nálunk ma még mind drága napszám magára még sem juttatna tönkre, ha földünk legalább a 15 szemet vagy ehez arányosított értékű egyéb terményt kiadna.

Ámde kimerített földünk termő képességét fokozni lehetlen, míg a birtokban minden közösség meg nem szűnik, míg a birtok apró darabokban szétszorra hever a határon, s az istállórendszer meg nem honosul, hogy a szükséges trágya előteremjen.

Drága a mezei munka, mert rendetlen birtokviszonyaink közt vesztegetre van az.

Két-három, öt-tíz vékás földek teszik szét-szorra birtokaink összességét, a mint azt vala-ha őseink elfoglalák s unokáik nemzedékről nemzedékre szétdarabolhaták, ketté vágván minden földet, hogy az osztály felett hajba ne kapjanak.

Itt egy folt szántó közt fekszik tíz, husz darab szántónk, tova nagy rétség közepén néhány keskeny nyilunk kapa alá vetve, távol a hegytetőn megint egy-két szántó, túl a vizen egy rét, túl a hegyen egy tengeri föld; mellette egy puska lövésnyire egy zabföld; így végig túrel hegygyel összehányva, a hogy a compossessorok szeszélyének tetszett a ket-tős vagy hármas dülöt, és ugynevezett határ-felfogást megállítani.

Szinte szégyenelnék, ha lapunk külföldre kibát példányából valaki a külföldieket birtoklásunk ily status quojáról felvilágosítja, midőn szeretjük magunkat a civilisált népek so-rába számítani.

Megindul a gazda 20-30 kapással, felkapálta a földjét két óra alatt, megy a másik földjéhez egy órát, ekkor a munkás nép megebédel egy óráig, aluszik reá egy órát, úgy hogy a gazda egy napi 12 órából alig dolgoztat batot, fizet 24 napszámot, s végez annyit azzal szétszort birtokán, meny-nyit tagosított birtokban 15 napszámmal dol-goztatna; s így a napszám a legkedvezőbb esetben 25 százalékkal drágább azért, mert nines tagosított birtokunk, s mert e miatt a napszám $\frac{1}{4}$ része egyik földtől a másikhoz való bucsutjárásban telik el.

Igy részint a rossz termés, részint a peripateticus földmivélés zsákmányolja ki tulaj-donunk $\frac{3}{4}$ -ét, s a tiszta eredmény az elszegényedés.

Félszeg fogalommal bír a gazdaszatról, a ki azt hiszi, hogy ha minden birtokunkat kezelés, szabad használat alá vesszük, két annyit kellene munkáltatnunk, mint mostan.

Most birtokunk egyharmada nyugszik a hármas dülörendszerrel, a másik harmad kapa-, a harmadik ekemivélés alatt áll. Ámde ezel-szerűbb gazdaszat esetében a mellett, hogy a földtől sokkal nagyobb eredményt várhatnánk, alig kellene az egész földösszeg megmivélésére nagyobb erőt fordítani, mint most a dülö-rendszerrel, s akkor az egész birtokrész jü-vedelmézne, míg most az ugar mit sem hajt.

Ha ez állítás merésznek tetszik, ám tag-laljuk.

Egy ötös váltó gazdaszatban a földnek csak $\frac{1}{5}$ része jön a legterhesb, s legtöbb napszámmal felemészítő kapamivélés alá, míg most birtokunk $\frac{1}{3}$ -a áll kapamivélés alatt; így nagyobb eredmény kevesebb munkaerő által érhető el, mert a nem kapás termények letakarítására szükséges erő csak nem kitélik egész birtokunkra nézve azon feleslegből, mely a kisebb mérvű kapagazdaságtól felll marad.

Állításainkat összehasonlító számokkal igazolandjuk.

A vallás hatalmas tényező a népek történetében.

(Folytatás.)

Ez eddig csak hypothesis lévén, szükség, hogy bizonyítsunk. Hogy a besenyők még a 13 dik században, mint külön népfaj léteztek az bizonyos II. András király által a szászok-nak 1224-ben adott diplomából, hol az oláhok mellett a besenyők is említve vannak (cum blaccis et bisenis). De hogy változtak az el-maradt hunnok, avarok, bolgárok, s bizonyo-san sok magyarok stb. oláhokká, megmond-juk azt is t. i. a keleti keresztényen vallásnak fölvetése és követése által. Ugyanis Erdélyben előbb a keleti görög szertartású vallás kez-dett gyökeret verni (az erdélyi vezér Gyula nyíltan ezen vallásra tért). A görög vallást tehát bevette magyar, hun, avar, besenyő, bolgár, s követte is, míg I. István király a nyugati keresztényen vallást be nem hozta. Az István vallásos újítása kétfelé szakította a né-peket: nyugati és keleti hitvallású keresztény-ekre. Ezen előbb csak vallásos különység, később nemzeti és nyelvi különiséget idézett elő azon már fenebb fellállított, de a történet-ből merített elvnel fogva, hogy az ember átváltozik azon népfaj fiává vagy leányává, melynek vallását követi. Ugyanis, a kik a katholika vallást fölveték, minthogy a magyarországi magyarság s a ki-rály is ezt a vallást vette fel, magyarok let-tek, ha különben eredetileg nem is voltak azok; megfordítva oláh lett mindaz, ki a görög vallást követte, és így magyar, hun, avar, bolgár, besenyő azon körülménynél fogva, hogy az itt lakott oláhok, különösen az ezek-ek érintkezésben állott oláh- és moldovaor-szági oláhok ezen vallás követői voltak.

Ezen körülménynél fogva egész vidékek lettek oláhokká, kik eredetileg nem voltak azok, valamint oláhok is lettek magyarokká, mint például a két Oláhfalva Csik és Udvarhely-zsék közt nyilván oláh eredetű mutat. De szaporodott az oláhok száma bevándorlás által

is a két Oláhországból különösen azóta, hogy a törökök Bizantiumot elfoglalták. Bevándorol-tak pedig a töröktől fölelemből, s azon kö-rülménynél fogva, hogy a két Oláhország, valamint a több tartományok is be a fekete tengerig, akkor kisebb nagyobb mértékben magyar felsőség alatt állottak, s a magyar korona alatt védelmet kerestek, a minthogy kaptak is. Ugyanis a Verbőczy H. könyve I. rész 14-ik cizme notával fenytiti azokat, kik a török elől menekülőket háborgatják letar-tóztatják, vagy kifosztják; s az 1495-beli 45. t.-cz. a tizedfizetés alól is menteseknek tartat-ni rendeli *). De nem csak oláhok települtek be, hanem más fajú népek is, mint például ráczok Tövisre, a Compitalia III. r. XI. tit. 10-ik art. szerint, kik vallásuk ugyanazonos-sága miatt mind oláhok lettek.

Az előlajosodást a valláson kívül elősegi-tették a szászok is, különösen a ország déli részén; ezek ugyanis a keleti részen lakó székelők s a nyugaton lakó magyarok közé esvén, gátolták a magyarnak a székelylelyi érintkezését; elésegitte a néposkolák hiánya és az szomorú tényállás, hogy hatalmasabb és értelmesebb uraink mindenre egyébre csak a nemzetiség fentartására nem gondoltak; nem keveset tett az utóbbi időkben az is, hogy a szélbeli katonaság 1763-ban 1764-ben felállítván, ma ott állunk, hogy az ilyen előlajosodott lakosok a maguk eredetüket is elfelejtették, különösen a volt jobbágyok, mert a nemesi osztályban még el az a hagyomány, hogy ők egykor magyarok voltak.

Nem vagyok azon állapotban, hogy mind azon vidékekről és falvakról, melyek oláhokká lettek, kimutatást adhassak; de hogy Hunyad-megyének a Maros tere jobbról balról Boka-jon elkezdve le Guraszádig, ugyszintén a Csernavölgye fel Hunyadig, nemkülönben a Sztrigy balpartján levő helységek nagyobb része s a jobbpartján Piski, Losád, Tóti, helység, ugyszintén Hátszegvidékének leg-alább az egyházi nemesekből álló falvai: mint Szálláspataka, Paros, Pestény, Zajkány, Ba-jesd, Fehérviz, Borbátvíz, Mező-Livadia ere-detileg magyar, hun vagy avar falvak voltak, azt bátran állíthatjuk; mi megteszik ezen helységek magyar neveiből és még mindig megtartott szokásaikból, a népviseletből, az ábrázat tipusából és a test hordozásából is, például a Rus helysége a Sztrigy balpartján praediuma volt a Buda családnak (ma is Budáék birják), hová Budáék Szentgyörgy-patakáról (Válya), melyet hasonlólag ők bir-nak, oláhok telepítettek. Rústól alig egy puszkalövényire fekszik Mácsó, Zeykfalva, Magyar-Brette, távolabb alsó és felső Nádasd, alsó, felső és közép Szilvás, mely helysé-geket én magyar, hun vagy avar eredetieknek tartok. Már a rusi lakost bő harisnyájáról, térdigérő ingéről, hosszú hajjáról, fehér ki-varratlan subájáról, bádgyadtabb mozgásáról, első tekintetre meglehet különböztetni a körül-fekvő falvak lakosaitól, különösen nejeiktől és leányaiktól, kik talpig magyarban járnak, a leány szintugy mint az anyja járt, és ezen divat között nem változik az idősezt, mint Pesten s egyebütt; férfiak magyaros pörge kalapot, magyar szabású szűk harisnyát két vagy veres posztóba szegve, rövid, galléros inget, s a harisnyába beszorítva viselnek, subák veres, vagy két posztóba szegve, s gyakran zsinorosok; mozgásuk büszke, hatá-rozott, s gyakran dölözög. (Folytatjuk.)

Kolozsvar, ápr. 5.

T. szerkesztőség! Beesés lapja utóbbi szá-mában egy naplócikk jelent meg a „Szeche-nyitér“ kiközvetítése tárgyában. Ugy látom, hogy annak írja vagy nem volt mindenről értesítve, a mik e tárgyban történtek, vagy kíméletből mellőzte a kérdés részleteibe be-csátkozni.

Ezelőtt négy évvel a város felszedetvén azon tér elrongyolott kavicsait, mérnökileg planiroztatta az egészet s igen szép elmün-

*) Sunt plurima loca in Confiniis Regni sita, in quibus rasciani, rutheni, valachi, et alii Schismatici in terris christianorum (katholikusok) habitant, et de eisdem terris hactenus juxta eorum ritum viventes nul-las penitus decimas solvere conseruntur... ob hoc ordinatum est et conclusum, quod a modo de coetero ab ipsis rascianis, ruthenis valachis et aliis schismaticis in quibuscunque terris christianorum nullae penitus decimae exigantur.

kálát tett, a mely mintegy ezer forintba került. Senki sem számíthatott akkor oly rossz gazdálkodásra, hogy ily költséges előmunkát után a kiköveztetést még évekig banyagolják el, mialatt részint a Szamos kispasáji, részint a malomba járó szekerek által ott hagyott szeméthalom, részint az ott járó szekereknek a mértelen mélységű sárba való uszása a szabályozott utcát megint szabálytalanná teszi s az ezer forint előkiadás végre füstbe megy.

Ha a város községe feleli is a város ezen része iránti tartozását, a melyet mint mostohát, minden városrésznél inkább elhanyagolt; legalább hipocrisiságból is több tiszteltetlenséggel azon név iránt, melyről ezen történet a nemzet egyik legnagyobb fia iránti tiszteltetlenséget elnevezni jónak láttá.

Mi, kik itt lakunk, örömezt egyeztünk a járdáknak saját költségünkön megköltségítésére, és azt még e tavaszon végre is hajtatjuk; de mit ér, ha a város késik a kiköveztetéssel? az útutazó szekerek — mert ez nagy transzennális vonal — el fogják azt a Szamosról gyakran losolt s így többnyire mély utcáit sárral temetni.

A város tanácsa belátta már tavaly ezt, hogy továbbra is ily átmentti út a belváros torkában ily elhagyottságban tartani, határos a lelkiismeretlenséggel, s mindent elkövetett, hogy ezen nagy és sürgető feladatot megoldja.

Es akadnak e téren lakó s nagy biztositással bíró vállalkozók, a kik oly ajánlatot tettek, mi a városnak semmi költségére sem kerül volna; ajánlatuk ugyanis, hogy ezen történet 1865 végeig egészen kikövelik, azon viszonszolgáltatást, hogy a város tegye ide vissza a barompiacot, s más, gyümölcs- stb. áruszekereket, s egy darab marha után 24 órára veendő 2 kr személt-vám legyen 12—13 évig a vállalkozók, melynek elteltével ők tartoznak az egész utcát épen kikövezve hagyni vissza a városnak.

E szerint a Széchenyi-tér két év alatt ki lett volna kövelve oly alaphól, a mely most nem létezik, de még sem igazságtalan alap, mert ezen személt-vám minden rendezett városban szedetik; e mellett a kitzított évek elteltével a város jövedelmé ezen rendszerezett vám által 5—600 forinttal emelkedett volna, melyből e tér folytonos conserválása s szépitése bőven kitélt volna örökre.

Az érd. tanács e kedvező ajánlatot méltatja, a vállalkozókkal szerződésre lépett s az esküdt közönség elé terjesztette elfogadás végett.

Az esküdt közönség szótöbbséggel elvett az ajánlatot, s a majorság pénztárból évenként 2,000 forintot szavazott meg ezen tér ki kövezésére.

Ha mellőzzük is vitatni azt, hogy így a kikövezés 5—6 éven át folyván, míg bevégződnék, addig már az első évi kövezés összemegy; ki kell mondanunk, hogy ezen egész szándékra nem sok súlyt fektetünk. Minden évben feltettek ennyi költséget s többet is ezen rész kikövezésére, s a pénzt mindig másféleké fordították, a mint a községre befolyásosabb emberek érdeke hozta magával, s szinte nem bíztatták a szerk. urat, hogy hamarabb új kövezést kap a még járható Torda-utca, minthogy a kétvíz közt csak neki is kezdene. Experto crede Ruperto.

Ön az ápril közepére intézett árverezésben reményt lát a kikövelés megkezdésére? Téved e részben, azon árverés a belvárosi trotoirok köréről szól.

Azért tehát azt mondom, sok tavasz eltelik, míg eljön az idő, hogy a város torkában a szállási s más szomszéd falusi szekerek a mély sárba nem rekedendének, s ön szerk. ur, kit ezse szinte oda vitt, hogy a szabad léget keresve, e téren vette lakását, rendeljen meg Makfalváról egy jó pár székel falábot, ott pompásokat készítenek, s szállásoltatja a Hidakapui járon e falában üszszel és tavasszal, ha kiakarja kertülni a pleuritist vagy tüdőgyuladást. *)

Egyébiránt majd ez év elteltével, midőn tapasztalni fogja, hogy a számítások csak a papíron maradtak, engedelmeivel tüzetesebben fogok e tárgyhoz szólni.

Figyelmesy.

Az országos színházi választmány gyűlése.

Ülés mártius 19-dikén 1864.

Gróf Mikó Imre ő nagyméltósága elnöklete alatt, jelenlévén: gróf Lázár Miklós, Groisz Gusztáv, Nagy Elek, Wender Frigyes, Groisz Nándor jegyző, Filep Sámuel pénztárnok.

*) Ön nagyon is el lehet csüggedve e városrész sorsa felett; mi azonban reméljük, hogy jóslatai nem mindenben teljesednek, s még az idén sár nélkül akarunk eljutni a Hidakapuiig. Szerk.

25. §. Olvastatik az 1864. febr. 24-diki ülés jegyzőkönyve, és megállítatik.

26. §. Olvastatik pénztárnok Filep Sámuel jelentése, melyben jelenti, hogy Kelemen Benjámin ur 100 frt urbérkárptólási kötelezvényt 1864. január 1-től folyó kamatszelvevényekkel adott a színházi alap felségelésére és ezt a pénztárba be is fizette.

Ezen jelentés tudásul vétetvén, Kelemen Benjámin urnak a nevezett szintűgy nevében köszönetet mond a színházi választmány ezen hazafias adományaért és a pénztárnokot ezenel utasítja, hogy az irt 100 frt p. p. urbérkárptólási kötelezvényt 1864. július 1-től járó kamatszelvevényvel vegye fel számadására a bevételek sorába.

27. §. Olvastatik pénztárnok Filep Sámuel jelentése, melyben az ide 20 dít szám alatti meghagyás nyomán jelenti, hogy a Kolozsvár városi t. ez. előjáróság útján elrendelt gyűjtés alkalmával alállt és a pénztárba beszállított összeg közti különbség 5 frtot teszen o. é. és onnan ered, hogy a bel-magyarutczai iven t. Szász Ferencné urasszony által alállt 10 forintból csak 5 frt fizetett be;

ezen felvilágosítás tudásul vétetvén, megiegyeztetvén, hogy miután a felvilágosítandó hiány a gyűjtés körül történt, a pénztárnok ur, kinek a gyűjtéssel semmi köze, csak tévedésből volt ezen felvilágosítás megoldására felszólítva a kolozsvári tanács helyett.

28. §. Pénztárnok ugyan ez alkalommal jelenti, hogy a kolozsvári tks. tanács által átküldött ívek egyiken Tamási Antal ur 100 frt és Fekete Mihály ur hasonlólag 100 frt urbérkárptólási papírost, továbbá egy más iven Czirják János 4 frtot ajánlott, mely ajánlatok sem befizetve, sem az ígért kötelezvények közé bejegyezve nincsenek.

Ezen két ív átadatik a pénztárnoknak, hogy ezen három rendbeli ajánlatot az ajánlatok sorába igassa be és hajtsa is fel, erről annak idejében jelentését ide megtévé.

29. §. Pénztárnok jelenti, hogy az ide 11. számú jelentés mellett beadott ellennyugta szerint ügyvéd Rucska János ur egy 100 forintos urbérkárptólási papírost 1860 július 1-től kamatozótt adott át a színházi alap felségelésére, mely hozzá bevételre még utasítva nincsen.

Ezen adományért ezezel köszönetet mond a színházi választmány és a pénztárnokot utasítja, hogy ezen összeget vegye fel a bevételek sorába, beigattatván az az adományok főkönyvébe is.

30. §. A családi páholyok számbavétele, rendezése, ugy szintén a még eladva nem levő páholyok egyrészenek a közelgő építés kiadásai fedezésére végetti eladása szükségessége szóba hozatván.

E felett egy részletes terv kidolgozására Groisz Gusztáv, Nagy Elek és Groisz Nándor személyekben egy bizottság küldetik ki.

31. §. Szinigazgató Folinusz János közlelebbi időben felelt sok bérlet szünetet adott, mi miatt a közönség méltó panaszt emelt.

Ennélfogva felszólítatik irt szinigazgató, hogy e részben is tartsa magát a szerződéshez, és oly gyakran bérletszünetekkel a közönséget ne terhelje.

Ezzel az ülés eloszlott. (Vége következik.)

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

N.-Egyed, ápril 2.

Miután a nagy-enedi ev. ref. tanoda meleg keblű ifjai közül többen, a testvérhoni szülőkölködők felségelésére, nálam bizonyos összeget tettek le; azt hiszem, hogy becses lapjában helyet enged egy pár hálásan elismerő szónak, a mely arra céloz: hogy a nyilvánosság által, meleg köszönet nyújtassék azon nemesen érző ifjaknak, kik a köteleesség egyik szép tanát: a jótékonyaságot oly korán kezdik gyakorolni; kik jókor szívverőbe akarják csepegtetni Plató ama helyes megjegyzését: hogy nemcsak magunknak szülötünk, hanem létünk részét a haza, részét barátaink veszik igénybe; kik olvasmányaik nyomán nem hagyták lelkükből elreplülni a stoikus ama véleményét: hogy a föld összes terményeit az emberek számára hozza elő, az emberek pedig emberek végett teremtetek, hogy kölcsönösen hasznukra legyenek egymásnak; és szerint követnünk kell a természet, mint vezérünket, általánosan hasznos dolgokat mivelnünk s kölcsönösen szolgálnunk kell, még pedig minden rendelkezésünkre álló eszközökkel; s így az emberi társaság kötelekeit mind szorosabb-szorosabbra kell fűzünk.

A tisztelt adakozók és adományok a következők: Székely Ferencz 2 frt, Kenderesi Dénes 1 frt, Mészáros István 1 frt, Gergely Lajos 1 frt, Somkerek Miklós 1 frt, Herepei Károly 1 frt, Török Árpád 1 frt, Apáthy László 1 frt, Buda Árpád 1 frt, Müller Mihály 1 frt, En 20 kr, Fülöp Gejza 1 frt, Zajzon László 50 kr, Demeter Mózes 50 kr,

Jánó Albert 1 frt, Jancsó István 50 kr, Csiki Andor 1 frt, Kökői Károly 50 kr, Hersényi Kálmán 1 frt, Jakab Sándor 50 kr, Fazakas Lajos 50 kr, Nemes Ödön 1 frt, Kelemen Károly 1 frt, Kozma István 50 kr, Rákosi Károly 1 frt, Somogyi Kálmán 1 frt, Csiki Károly 50 kr, Jakab Gábor 1 frt, Nyitő Sándor 1 frt, Zoltáni Imre 50 kr, Solymosi Lajos 50 kr, Málnási Károly 50 kr, Elek Károly 1 frt, Basa Miklós 1 frt, Fűzi Sándor 50 kr, Mezei András 50 kr, Foszto Ödön 50 kr, Krisztori Ákos 50 kr, Fülöp Sándor 50 kr, Bartha Lajos 50 kr, Kósa Miklós 50 kr, Tatar Lőrincz 50 kr, Kolesár János 50 kr, Hegyi Sándor 50 kr, Szilágyi Farkas 1 frt, Dabóczy Lajos 50 kr, egy valaki 20 kr, Kis Mózes 20 kr, Szigeti István 1 frt, Bede János 1 frt, Kovács Sándor 1 frt, Soos Antal 1 frt, Körösi Ferencz 90 kr.

Igy a kimutatás szerint letétetett nálam 40 frt 50 kr o. értékben. Ebből — minthogy az itt helyben levő testvérhoni szülőkölködők segélyezése nagyon sürgető volt — a helybeli segélyező bizottmány pénztárba letettem 30 frtot; a meglevő 10 frt 50 krt azon szives kéressel vagyok bátor a tisztelt szerkesztő urhoz átküldeni, miszerint szolgáltsa által a kolozsvári segélyező közép. bizottmánynak, hogy az belátása szerint rendelkezék ezen kis adománnyal is *).

Es végül, azt hiszem, hogy e derék keblű ifjaknak adományaikért a szülőkölködők nevében hálásabb szavakat nem mondhatnánk, mintha azt mondjuk: Adakoztatok jelszó ösz-tönből és nem ama dicshagyból, hogy adakoztatoknak hirt terjedjen; jótékonyaságtok forrása nem fitogtatás, hanem segitési tiszta szándék; csekély, de becses adományotok homlokán hordja az erkölcsi jószág blyegét.

Mindezek után ezer jókat kívánva, s e sorok közlésére, ha lehetséges, felkérve a tekintetes szerkesztő urat

maradtam alázatos szolgálja

Vajna Ádám,

a n.-enyedi segélyező biz. jegyzője.

Fogarasváros közgyűlései.

Fogaras, mártius 6.

Hogy ígért közleményeink folyama, Fogaras városa ünnepélyes beigtatásáról, a 16-ik decemberi 1863. évi tudósítással megszakadt, nem töltünk függő, de mindenesetre meglop s nem remélt okoknak tulajdonítható. Hogy mik ezen okok titkos rugói, a jeleni sajtóviszonyok közt jobb időkre kénytetünk hagyni; s remélem, ha csak a tényeket, minden lehető egyéni felfogásu commentár nélkül sorolom elő, meggyőződendik a mindenesetre békétűró s városunk esélyei által némileg érdekelt olvasó, hogy hol rejlik a baj... mi által indokolható, hogy a 16-ik dec. 1863-ban f. kir. főkörmányszéki rendeletre ünnepélyesen kihirdetett, beigtatott s a fogarasvidéki hatóság alól kikebelezett város ma is csak ott áll, hol 16-dik dec., vagy tán némileg még hátrább ment... mert még csak a napokban küldhetik újból a belsegyezési munkát felterjesztve a f. k. főkörmányszékhez, azon munkát, a mely 1862-ben gyűlésileg elfogadva, fölterjesztve volt, s a melynek alapján kellett ő Felsőségnek is ezen kegyelmi tényt gyakorolni, Fogarast a „városok” sorába emelvé; s így fájlalva látjuk, hogy az tres „ezimet” megnyiták, de tényleg az eddigi volt városi hivatali hatáskörrel, mely falusi bíróság: tengődünk.

1863 dec. 19-én tartott városi közgyűlés fkszéki bizos Haupt Frigyes ur ő mltga elnöklete alatt, a midőn ezen gyűlésnek folyamára jegyzőtll Kőnczei Károly kéretett fel egyhangulag, a 16 dik decemberi gyűlés jegyzőkönyve igazoltatván elnök ő mltga előterjesztésére olvastatik a f. kir. főkörmányszéknek dec. 16-ik napján 38,493 sz. alatti rendelele, melyben Fogaras ns tanácsának december 3-án 47. eln. szám alatti feliratára vonatkozólag visszairatik, hogy amár a 1862-ben történt ideig. szervezés alkalmával, ugy azon évi július 22-től aug. 13-dik napjáig időközben tartott közgyűlés jegyzőkönyvből s annak 40 s 50. szám alatti végzéseiből kitetszőleg, a városi képviselő — tanácsai létszám — ez utóbbi fizetése iránt már határozat is hoztat, de mivel sem a f. k. főkörmányszéknel, sem legfelsőbb helyt még eddig jóváhagyási tárgyalás alá véve nem voltak.

Továbbá a választási esemény mikéntjére, hogy t. i. a választandók egyenkint? kik által s mi módon választassanak? kiterjesztve nem voltak, s végül az időközben változatott körülmények, azok újabb tárgyalás alá vételét igényelhetik, ezeknél fogva a f. kir. főkörmányszék a városi képviselő s tanács újja szervezése végrehajtását ezuttal munkába vetetőknek nem találva, a kiküldött f. k. széki bizos ur ő mltga oda kívánta utasítani, hogy a városi közgyűlésben vétesse újabb tárgyalás

*) Az 10 frt 50 kr az inségügyi bizottmányhoz beküldetett. Szerk.

alá: hogy a városi tanács s képviselő, minő személyzettel, fizetéssel, s mimódoni beállítással stb. a pénztár erejére való tekintettel hozasson újabb határozatot, a minek megtörténte után, a jelenlegi városi hivatal, mint újabb szervezésig jelen állásában meghagyott ideig. tanács egy fölterjesztésben mutassa ki a pénztár jeleni szenvedő s cselekvő állását.

Ezen általános lehangoltságot nem óhajtom ecsetelni, a sejtetem már a hir szárnyain eljutta, s így bizva ügyünk szent igazságában, egy percig is el nem csüggedve, miután többen a jeleni helyzet felett fájdalunkat s bámulatukat lelkes szavakban kifejezték, a közgyűlés egyhangulag egy 15 tagu bizottmányra bízta, a fenérített főkörmányszéki rendelet értelmében a szervezési munkát a gyűlés eleibe nyúl terjeszteni; minden nemzetiségből 5 tagot egyhangulag felkérvén, mellobb javaslatait benyújtani, a mire B. Gy. eleven képet nyújtván ezen zavarnak, a melyben a 16 dik dec. 1863. ünnepélyesen kihirdetett, „városok sorába” czimmel beigtatott, s a fogarasvidéki hatóság alól kikebelezett, s ugyan akkor megszünt városi hivatal (Marktamt) ma mint ideiglenes városi tanács alá visszahelyezett közlegünk van, iodiányozza: ne-hogy bármi szintű visszaélés történhessen ezen visszahelyezett városi hivatal által, a mely ma főkörmányszéki rendeletre ideiglenesen tanácsai minőségben, de eddigi hatáskörrel bízatik meg, hogy mindaddig, míg a végleges szervezés megtörténed, minden fölterjesztés, nyilatkozat vagy szervezési javallat, vagy bármi hason okmány vagy végzés folyjon ki az egyetemes városi közgyűlésből, s semmi szin alatt se a jeleni városi képviselőből, se az ideigl. városi hivatalból, nehogy ezen ideiglenesség a város hátrányára lehessen... a mely egyhangulag mint gyűlési határozatvany elfogadtatott.

Több a 15-tös bizottmány teendőit körülíró vita után, hol az ő Felsőséghez indítványozott hálairat, ugy a nmlgu udv. korlátoztság s a f. kir. főkörmányszékhez czimzett közönő irat fogalmazása, megbírálása ugyanezen bizottmányra bízattván, a közgyűlés a legszebb rendben szétoszlott; keblünkben élve azon megdönthetlen hit, hogy ő Felsőge legkegyelmesebb urunk kegyajándéka, városunkra nézve nem lehet csak papíron maradó okmány.

December 22-én folytatottat ugyan főkörmányszéki bizos ur ő mltga elnöklete alatt a város közgyűlése, a midőn a 19-dik decemb. 1863. vezetett jegyzőkönyv nem igazoltathatott, részint a határozathozatalra kellő számmal meg nem jelent v. gyűlés miatt, részint a 15-tös bizottmány kellően el nem készülttlen szervezési javallataival, pénztári kimutásaival, felirataival stb. a tárgyalalmaz miatt, a mire többek kérésére ezen közgyűlés elnapoltatott, szives ígértét birva a körünkből a szentlőnek miatt család körebe távozni készülő főkörmányszéki bizos ur ő mltgának, hogy a kétféle hitli szentlőnek közt, jan. hó elején 1864-ben az első tiszteletteljes értesítésre, hogy a 15 tagu bizottmány kész munkálataival, körünkbé sietni kész leend a városi közgyűlést tovább folytatandó, a mire a közgyűlés a legnagyobb csendben tisztelt elnökét megjelenezve szétoszlott.

Hogy jeleni helyzetünk, s a „Korunk” mult havi számában megjelent egy fogarasi czikk szavai szerint „aggságban sülődő” tengestünk hű s igaz képét nyújthassuk, a jegyzőkönyv helyett, szólnj az ideigl. tiszt. tanácsnok Hersényi László afia elnöklete alatt, febr. 25-ére 1864. egybehívott közgyűlést által javallott s elfogadtat, s a f. kir. főkörmányszékhez czimzett alázatos fölterjesztés, a melyben mind a jegyzőkönyv, mind az események s határozományok röviden egybefoglalvák:

Felsőges kir. főkörmányszék!

A társadalmi életben, a hol egyesek jogai a közös jogokba beolvadnak, a legszebb s legboldogítóbb intézmények egyike a rend és vagyonbátorság valódi fentartása; e körül központosul az egyesek jogainak összege, ennek malasztjai nyújtanak bizos irányt a mivélődésnek s szellemi előhaladásnak, s ezen irány alapja mentől fejlettebb a szellemi s anyagi előhaladás, annál szabadabb s biztosabb kell hogy legyen azon emberi intézmény, a mely az egyesek jogait a közös jogokkal egybefűzi. Ezen nézetek vezérlek városunkat, midőn 1861-ben kérvényileg folyamodott, Fogaras mezővárosának szabadabb tért nyújtandó, annak az erdélyi önálló városok közé emeltetésé iránt; ezen atyai meggyőződés kellett hogy vezérleje legkegyelmesebb Urunk ő Felsőgét is, midőn m. é. szent Mihály hava 19-dikén 4368. udv. szám alatt lejutott legmagasabb kegyelme s engedélye által Fogarast a „városok” sorába emelni méltóztatott.

Ezen legmagasabb kegyelem a felséges k. főkörmányszéknek Mindszenthava 12-dikén 1863-ban költ 31,745 szám alatti rendeletével m. é. karácsonyava 16-kán tartott városi közgyűlésben kiküldött főkörmányszéki bizos s tanácsos Haupt Frigyes ur ő mltga által

tudunkra adatott, a midőn Fogarasnak tünnepléses s hivatalos beiktatása, a Felsége iránynak szűnni nem akaró bála s öröm nyilvánítások között, a városok sorába végre is hajtattott.

Magasztos érzélem, s 'fui hála ümlé el keblünköt a Felsége legkegyelmesebb Urunk, ezen kegyelme s adománya iránt azon boldogító hitben ringatva magunkat, hogy ezen tünnepléses beiktatás hivatalos kihirdetés stb. szegény városunkra nem leend csak cím, hanem a kor igényeinek megfelelő tényleges valóság; de fájdalom, ezen ünnepléses beiktatás után, csak hamar mámoros örömlünk közepette, alig 24 óra lefolyta alatt már jéghegy lehelet érzék azon sejtlemnek, hogy a valódi cél: a város végleges szervezése most elhalasztatik, a mely által városunk anyagi s szellemi emelkedésére azon közeget kénytetünk még mind nélkülözni, a mely körül forog társadalmi létünk legszükségesebb kelleke, a rend- s vagyonbátorság fenntartása.

Polgári lelkesültségünket épp úgy érinté, mint midőn a legszebb virányt egy hirteleni der letarol, lesovart; s ezen lehangolt állapotból már m. é. Karácsony hava 19-kén tartott városi közgyűlés a rideg valóra ébreszte, a midőn a felséges királyi főkegyelmesséki biztos ur a mltga tudatá a f. kir. főkegyelmesséknak Karácsony hava 16-kán tartott üléséből kelt 38,493 szám alatti azon rendeletét, miszerint Fogarasváros tanácsának dec. 3-kán 47. szám alatti feliratára vonatkozólag visszairatlik, hogy amár az 1862-ben történt idegi szervezés alkalmával ugyanazon évi július 22-től aug. 13-dik napjáig időközben tartott közgyűlési jegyzőkönyvből, s főként a 40. és 50. szám alatti végzéseiből kitetszőleg a városi képviselő, a tanács létszám, az utóbbi fizetése iránt határozatot is hozott, de mivel sem a fels. kir. főkegyelmesséknél, sem legfelsőbb helyt még eddig jóváhagyási tárgyalás alá véve nem voltak; továbbá a választási esemény mikéntjére, hogy t. i. a választandók egyenként, kik által? s mi módon választassanak? kiterjesztve nem voltak, s végül az időközben változatott körülmények, azok újabb tárgyalás alá vételét igényelhetik, ezeknél fogva a fels. kir. főkegyelmesséki a városi képviselet s tanács újja szervezése végrehajtását ezáltal munkába vehetnek nem találva, kiküldött biztos ur a mltga oda kívánta utasítani, hogy egy városi közgyűlésben vétesse újabb tárgyalás alá a város szervezését illetőket, s tekintettel a pénzár erejére az újabb határozatot terjeszse fel az újabb szervezés jelen állásában meghagyott tanács által.

Várokozásaink teljesíthetési reményét, ezen felolvasott rendelet nem hervasztá teljesen el, birva azon boldogító tudattal, hogy a legfelsőbb kegyelem, mint egy népeinek javát óhajító atyai fejedelem akarata nem lehet csak cím nyerelem, hanem valódi malaszt, a mely a városnak biztosabb jövőt nyújtson a szabad kiföldözésre; városunkra fájdalmasan hatott a véletlenségre azon esetlegessége, hogy épp a midőn a fels. kir. főkegyelmesséknél rendelte folytán Karácsony hó 16-kán a legnagyobb tünneplésséggel a városnak tulajdonozó öröm nyilvánítása közt igattatott be, s hirdetetett ki Fogaras az önálló városok sorába, épp azon nap, odázzahatráb a fels. kir. főkegyelmesséki a forrón táplált remény valószínűsítés.

Meglepett bár a felséges királyi főkegyelmesséknél fenebb tisztelt rendelte, mert hinnünk kelle, a Felség a felterjesztett adatok helyeslése, s a vagyoni állásnak kimutatót elismerése folytán közli városunk irányában a kegyelmet; bizva azonban ügyünk igazságában, a mely ha elhalasztást is kénytetik szenvedni, de előbb utóbb mégis előtérbe kell hogy lépjen, s ennek alapján az újból hozandó határozatra szükséges szervezési előmunkálatok alapján rögtön egy 15 tagu választmányra biztuk a fennmeltet fels. kir. főkegyelmesséki rendelet értelmében, mielőtt véleményét a városi közgyűlés elébe terjesztjék. Ezen kiküldött 15 tagu bizottság, a tárgy balmaz miatt, el nem végezhetve pár nap alatt megbízatását, a városunkból távozni kényszerülő főkegyelmesséki biztos urtól, egy dec. 27-ki egybe hívott városi közgyűlésben azon ígéretet nyertük, hogy január első hetében a szent tünnepek közt, ha kész leend a választmány, az első értesítésre kész leend újból városunkban megjelenni a gyűlést tovább folytatandó; de fájdalom, mind a 15 tagu választmány, mind pedig az ideigl. visszahelyezett tanács még mult hóban megtett tisztelt értesítésére még válasz sem jöve, a főkegyelmesséki biztos urtól folyó febr. hava 23-ig, a midőn tudósítani kegyeskedett, hogy csoportos elfoglaltatásai miatt városi gyűlést tartani nem jöhet, e miatt a város összes közönsége által kiküldött 15 tagu választmány, mint annak kifolyása egy febr. 17-kén tartott választmányi gyűlésebből kötelelességének tartá felhívni az ideigl. városi tanácsot, mielőbb közgyűlést tartani, hol a kiküldött választ-

mány működéséről számolhasson, miután munkálatai rég bevégezvők.

Ezen általános óhajtatásnak s közvéleménynek engedve, mulhatlan kötelemnek tartá az ideigl. visszahelyezett városi tanács február 24-kén d. e. 10 órára városi közgyűlést tartani, hol a 15 tagu választmány munkálatai felolvasatván, s pontonként tárgyalatván, ezen munkálat egyhangulag következőleg fogadtott el. (Folytatjuk.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Városunkban közrészvételt kelt egykori cs. százados, később honvédezsredes Perecz Mihály halála, ki a forradalom legyőztetése után Itt Kolozsvárról élt, s baromvossalással foglalkozott. A tisztos ősz férfiuat folyó hó 4-kén hazatérő utjában Feleken a lovak megkapták s szilajodva rohantak alá a kocsival. Perecz kiugrott s ez ugrás okozta halálát, lábai szét-törvén s feje kemény ütést által betörtvén. A szilajodott lovak a kocsist behozták a városba, a ki a szekeren maradvá, a halál-veszélyt kikerülte. A közbeesülésben állott férfin halálát megzsomorodott családja következő necrolóban teszi közhirrre: Fekete Luiza saját, édes testvére Perecz Teréz, sógorasszonya özvegy Fekete Perencné, született Báthory Julia, és fia Perencz bánattól megtört szívvel jelenti felejtethetlen férje állatorvos Perecz Mihálynak folyó hó 4-én éjjeli 9 órakor, kora 52-dik, boldog házassága 7-dik évében véletlen történt gyászos kimulását. A kit a természet anyagi erővel, annak idejében óriási bátorsággal, harcias elszántsággal pazarul látott el, kit a véres csaták dühöngő vihára, a szenvedtetés sulya nem birt megdönteni, egy percznyi véletlen halálos csapása övének és ismerőseinek karjai közül kiragadt. A kizszenvedettnek földi részei folyó hó 6-án d. u. 4 órakor fognak méltóságos báró Radákne piaci házától a köztemetőbe kísértetni. A kimul lelkéért az engesztelő áldozatok folyó hó 7-kén délelőtt 10 órakor fognak a P. P. Minoriták templomában az egek urának bemutatni. Kolozsvárt, mart. 5-én, 1864.

— Hozzánk beküldött levelben szomoruan jelentik felső tőkei Jakabházi Dániel jeles ügyvédnek mart. 30-án történt halálát.

— Kitten tehetőség fiatal baritonistánk Institoris Kálmán jutalomjátékául e hó 9-én, vagy is a jövő szombaton újból színe kerül „Dunán apó és fia utazása” című közkedveséget nyert operette.

— Valj a mely lámpákat a város községe a kivilágítás végett felállított, úgy állítottott-e, hogy rendre világítsanak? Ezen kérdést a hidkapun és a város malmán levő lámpák teszik fel; mert ott ugyan ott áll a lámpa, de meg nem gyújtatván nem világít. A hidkapunál nagy sötétségre és sáron átvergődhet a hidutazóba, a malomnál pedig rendszeren csak egyik lámpát gyújtják meg, a minél fogva az utczán átmevő vándor itt térdig érő sárba bukkan, ott egy kovács mihely előtt álló diligencia rudjába tiközik, amott kiállított szekerek saroglyáival tiköl, s végre is két özvékben, mely a régi járda romjai közt ott maradt, megbotolva orra bukik. A ki ezen útleírásunkban kétkedik, legyen szíves meglátogatni szerkesztőségünket egy aprili sötét és sáros estvén, meglátja bizonyny, milyen utējára van az ország fővárosának a névszerint legtöbbet ígérő részen, t. i. a Széchenyi-téren.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról mart. havában 1864.

Bevételek:	
Pénztármaradék a m. hóról	2,806 ft 99 kr.
83 új tag 151 részvény után	
5 ft 25 kr	792 " 75 "
Havi, rendszer és rendkívüli bevételek	18,865 " 79 "
Könyvdíjakban	83 " — "
Kamat, provísió és váltódíj	4,620 " 66 "
Bélyegdíjakban	108 " 30 "
399 tag által visszafizetett kölcsön	74,655 " — "
A bevételek összege	98,932 " 4 "

Kiadások:	
466 tagnak kölcsön	92,188 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	170 " 34 "
Irodai kellekek	74 " 47 "
Bélyegre	110 " — "
Kamat	15 " — "
Tőke visszafizetés	5,815 " 25 "
Szegélyezésre	112 " — "
Pénztármaradék	461 " 83 "
	98,932 " 4 "

Kolozsvárt, mártius hó 31. 1864.
Taufner Ferencz, Gelth János, Wagner F. igazgató. könyvvezető. pénztárnok.

— A magyar tud. akadémia folyó hó 2-i összes ülésében olvastott fel a bíráló-választmány jelentése a gr. Karácsonyi 200 arany jutalomra pályázó szomorujátékok felett. Mint tudva van, a pályázat felületéi szerint nem

csak a relative legjobb, hanem absolut becsülmű nyerheti csupán a jutalmat. A választmány jelentése szerint a pályázó 10 mű közül egyik sincs ilyen, bár a „II. József” tört. dráma és „Katalin” szomorujáték említésre méltók. Így a 200 arany a jövő 1868-dik évi drámai pályázathoz fog csatoltatni, mely akkor 400 aranyat tesz. A legközelebbi 1866-ki pályadíj, melyért vigjátékok versenyeznek, marad, miot hirdetve volt: 200 arany.

— Huzamos ideig tartott észleletek folytán azon eredményhez jutottunk, hogy 3 1/3 láb magas napraforgó 12 óra alatt 1 font és 14 uncia vizet bocsátott, illetőleg izzadt ki. Egy közönséges káposzta-fején a kigőzölögés naponként 1 font 3 uncia, teszik. Egy közepeszerű magasságú és terjedelmű fa rendszerint 20,000 levelel bir, minden levélből 10 gran viz gőzölög ki, s így egy ily fának naponként kigőzölögés 26 fontnyi vizet tesz. — Ha tehát a föld minden erdejé és növénye stb. kigőzölögését ki akarnók számítani, a növényország ezen kigőzölögést nem lennének képesek számokkal kifejezni.

— Popovics Lázár aradi születésű mérnöknek azon közfoglaltatást ébresztett találmányát, hogy mikép lehet az elsllyedt hajókat légnyomási készülék segítségével biztosan kiemelni, Arad városa méltányolni óhajtván, az említett mérnök urat m. hó 7-kén tartott ülésében a város dispolgárává nevezte ki.

— Mint a „F. L.” hírlk, közelebb egy amerikai utazó fordult meg fővárosunkban, s beszélt, hogy az unio hadseregei távirati nyelvül a magyart használják, miután minden hadtestnél van magyar, a ki a sürgönyöket tolmácsolja. A távirai tiszték ily módon nem értvén meg az értesítéseket, el sem árulhatják. — Szép, ha igaz; de ránk nézve leghizelgőbb azon bizalom, melylyel honfitársaink szilárd jelleme iránt viseltetnek, mert míg saját embereik irányában bizalmatlanok: az ottani magyarokról nem teszik fel, hogy köztüktől áruló akadhasson.

— A török dohány nagymérvű becsempészése az austriai birodalomba ismert dolog. Meggátlását úgy látszik bajos dolognak tekintik, mert a cs. kir. közigazgatás elhatározta, hogy a kedveltebb fajtaikat eredeti csomagolásban, ezentul a kincstár is áruba bocsássa, úgy hogy minden dohánytözsben kapni lehessen.

— A „Presse” írja: angol, francia és belga lapok, a poroszoknak Düppel elleni sikertelen támadásait a „dán hősök” győzelmeiként dicsőítik. Világosan láthatni ilyes alkalmakkal, jegyzi meg a bécsi „Presse”, mely erős az idegen népeknek Németország elleni gyűlölete.

— A „Vaterland”-ban olvassuk: A „Dien. poz.”-nak a „galicziai határszélről” a többi között írják, hogy Lembergben néhány nappal ezelőtt 60 személy fogatott el, köztüktől néhány tagja a „nemzeti kormány”-nak, valamint három nő: W. (Wild) asszony, könyvkereskedő neje, Z. asszony, a hitelegylet egyik hivatalnokának neje és H. asszony. A vidéken szintén számos egyén fogatott el, köztüktől a titkos kormány több tagja is, valamint J. és G. urak a sambori kerületből. Hírlk, hogy gr. G. a „halhatlan csapat” vezére is elfogatott. Ez elfogatásokból, melyek többnyire az ugynevezett „fehérek”-et érték, azt következtetik, hogy a rendőrség jól volt értesítve a forradalmi kormány galicziai szervezetéről. E tömeges elfogatások a fehérek közül a vörösek között nagy kárörmet keltettek volna, bár ezeknek sorai is megritkulnak. — A felkelők soraihoz elfogatottak közül tizen a tarnopoli kerületi törvényszék udvarhelyiségeiből megszöktek és most nyomozólevelekkel üldözöttek.

— A len- és kendertermelés Magyarországon újabban több ízben lett fölemlítve. Ez alkalmából az „Ung. N.” helyén találja, azon szép eredményekre utalni, melyeket Szászországban egy részvénytársulat a len-ipar előmozdítása körül elért. Az annabergi részvénytársulat három évi fenállása óta ugyanis a befektetett részvénytőke 26 százalékát már sikereték. Az évi nyeresémet 16,000 tallerről 43,000-re emelkedett, míg a kezelési és beruházási költség fokozottabb termelés folytán 23-ról 21-re szállt le. A szász földbirtokosoknak a társulat 1863-ban lenért 120,000 tallért, bérben pedig 20,000 tallért fizetett ki.

— Krupp kereskedelmi tanácsos a vontesőví aczélgyúks híres gyártója, rajnamelléki Essenben, a porosz király által neki ajánlott nemességét mint „oly dolgot, melyre nem vágyunk”, visszautasította. Egy füst alatt azt is elmondhatjuk felőle, hogy épp mostan roppant fényes „geest”-eket csinál a vontesőví ágynak. Gyárában jelenleg 5,700 munkást foglalkoztat, s legközelebb még több ezzerrel akarja számukat szaporítani, mit a naponként érkező nagy mérvű megrendelések tesznek szükségessé. Egyedül Oroszország, hir szerint, 400 aczélgyúnt rendelt meg nála.

— Püpos emlékiratot hagyott hátra Párisban egy nem rég elköltözött agglégény. A

kézirat 2,000 lapra terjed, közbeszöve a legkülönbözőbb alakú püpos gondosan rajzolt illusztrációval. Embertünk a püpos tanulmányozása kedvéért Auszália kivételével át meg átutazta a föld minden részét. Ötven éves vizsgálatának eredménye gyanánt állítja, hogy a püpos kitalálkái mindannyiszor bizonyos megegyezést mutatnak a táj jellemével, melyben előfordulnak. Így a pyrenéi hegység között például megfelelőleg a hegység alakjaival a püpos is többnyire csúcs idomu stb.

— (Beküldetett.) E becses lapok „Különféle” rovatában megrovás történt a miatt, hogy az itteni országos színház igazgatója a műkedvelői előadás alkalmával a színház használatáért 100 forint díjt vett, midőn egyszersmind szemére van az igazgatónak lobbantva, hogy az inségesek részére előadást nem tartott. Az igazgató e részbeni honfi tartozását hiven róttale, midőn N.-Váradon társulata szorult viszonyai közt is, éppen a legjobban jövedelmező vasárnapi napon tartott előadást az inség láttottak részére, oda szentelvén az egész jövedelmet minden levonás nélkül, mely összesen 430 o. é. forintra ment. Ha minden igazgató ennyit adott a szűkölködőknek, ugy bizonynyal a színházszet szűkölködő járult e célra. Kolozsvárt a színházoni építés megkezdése miatt a színházgató minden napja drága lett, hogy a jutalomjátékokat és a bérleteket kiálhassa, s népes társaságát fentarthassa; ha ő a műkedvelői előadásból 100 forintot vett, a mi a jövedelemnek alig 1/5-öd részét tette, ez csak egy tetszhetik feltűnőnek, ha nem gondoljuk meg, hogy a pesti nemzeti színház a műkedvelői előadásoknál mindig, ha azok nem norma-napra esnek, a jövedelem felét veszi, a növegyetnek a szegények részére adott bálaiknál pedig minden este 1,200 forintot. Pedig a pesti színházat nem egyes vállalkozó saját kockázatásával kezeli, hanem maga az ország, s e mellett 60,000 forint subventiót húz. A kolozsvári népes opera- és drámatársaság fenntartása e különben is rövidre szabott idény minden napját annyira igénybe vette, hogy az igazgatóra nézve minden nem jövedelmező est, annyi bukás; már pedig színházszetnek csak ugy állhat fenn, ha az igazgató képesítve van a tagok fizetésére. Salamon bandájától nem akarjuk elvonni az ingyen működésért érdemet, de annak értékét a közlő pénzre vivén vissza igen nagyra méltatta, mert a sokkal népesebb jobban instrumentozott katonai zenekar is egy estvéli zenéért 13 o. é. forintot kap, s miért lehetne így a Salamonét 50 forintba számítani? Ugy hisszük a színházgatónak az erd. közönség előtt igazolására fog szolgálni a kérdésnek ezen oldalról felvilágosítása.

— Nyilvános közönet. Városunk köztiszeletben volt főorvosa t. Várad Samuél urnak özvegye született t. Boér Rózsalia urnő férje emlékeül a helybeli ref. egyháznak egy értékes ur-asztali ezüst kehelyt ajándékozott.

Fogadj a tisztelt adományozó urnő egyháznak meleg köszönetét! Engedje az ég Ur becsesétét az időbe még messze benyulni, hogy nemeseleknék sugallatát követve az egyház és vallás javára még sokat tehesen! és tetteinek öntudatában boldog legyen!!!

A n.-enyedi ref. keblé e. tanács megbízásából és nevében.

Ince János s. k.
ref. pap.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 29. A „Morn. Post” alkalmul használja a galicziai ostromállapotot az osztrák politika legkiméletlenebb megtámadására. A lap általános forradalommal ijesztí Ausztriát, ha mostani politikájával fel nem hagy. Egyébiránt az egész cikkéből kéri, hogy a fő botránykő, a Dánia elleni hadjárat. Hinc illae lacrymae.

Az „Advertiser” ezt írja: Feltétlen bizalmunkat érdemlő jó forrásból halljuk, hogy Austria megígérte az angol kormánynak, hogy nem fog hajókat küldeni a keleti tengerre.

A „France”-nak írják Londonból, hogy a szerződést, a melynek czélja Görögország sorsát végleg megállapítani, az öt nagyhatalom, mely a joniai szigetek feletti védelméről tárgyalnak 1815-i nov. 5-kén kelt szerződésben részt vett, mártius 29-dikén délután 2 órakor aláírta.

A lord-mayor által közelebből adott lakomán Cambridge hercege, egy a királynőre s a walesi hercegre mondott toastra válaszul, a külpolitikára vonatkozólag így nyilatkozott:

„Komoly tények történnek Európa- s Amerikában, s kénytelen vagyok kimondani, hogy Európában s Amerikában a háborút látom. Bizonyosan előnyünkre szolgát, hogy távol tartók magunkat e nagy küzdelemtől, s én részemről remélem, hogy mi ezentul is ekkép fogunk eljárni, ha ezt becsülettel tehetjük. De arról is meg vagyok győződve, hogy egy perczig sem hagyhatjuk magunkat megsérteni, s következőleg a sereget s a tengerészetet leg-

jobb karban kell föntartanunk. Noha honunk el van tökéltve, minden becsületes eszközzel távol tartani magát a háborútól, bizonyosnak tartom, hogy az nem fogja magát a megaláztatásnak s megvetésnek alávetni akarni. Ha ily ügyállás fordulna elő, bizonyosnak tartom, hogy azok, a kik leginkább óhajtnák a békét, első kivánnák a háborút, mivel csupán ehhez az elvhez ragaszkodás által tarthatja fenn nagyságát Angolország. A mi az önkénteseket illeti, szilárdul meg vagyok róla győződve, hogy ha nehéz idők állanak be, ők szintoly hasznosoknak bizonyítnak be magukat, mint a mily számok. Jelenleg 150,000 önkényes létezik, s ha csak 100,000-en mennek is a harcra, mint a rendes sereg pótlék-ereje, értékük észrevehető lenne.

Erre egy alsóházi tag, az alsóházért mondott toászra válaszul kijelenté, hogy „noha a parlament el van tökéltve, a békét mindaddig föntartani, a míg ez az ország becsületével összefügg, mindazáltal ha valaha Angolország valódi becsülete vagy valódi érdekei forognának kérdésben, az alsóház sietne megszavazni a pénzeszközöket, a háborúnak erőlyes és sikeres folytatására.”

Francoziaország. Páris, mart. 30. A „Mem. dipl.” az új mexikói császárságnak az északamerikai egyesült államokhoz való jóvondóbbi állásáról a következőleg ír:

„Az a férfiú, a ki Európa politikáját 12 év óta intézi, nem áthatja magát ama semlegességi ígéretek értéke iránt, a miket a körülmények szabnak az amerikai kormányra. Neki előre kelle látnia, hogy amaz óra, melyben az amerikai forradalom bevégeződnék, ugyanakkor a veszély órája is lenne a mexikói császárságra nézve, s mielőtt ama fiatal nemes herczegnek, a ki sorsát reabízta, azt tanácsolta volna, hogy az Észak-Amerika féltekesége s becsülete által fenyegetett mexikói koronát fejére tegye, magas bölcseségben tisztában kelle lennie az eszközök iránt, a mikkel a még fiatal álló, de azért nem kevésbé bizonyos veszélyeket el lehetne hártani. A mexikói új császár, a nagy amerikai köztársaság két, harcban levő feléhez való viszonyában csak kétféle politikát követhet. Vagy a jelen élvezetése végett a jövőt ne-

bézségekkel kellene elhalmozni, vagy pedig a jövő biztosítása végett némely zavarok árán most mindjárt gyorsan véget kellene vetnie a kikerülhetlen nehézségeknek. Nehány hét múlva ama fogadásból, melyben a fiatal császár az északi államok követit részesítendi, megtudandjuk, ha valjon felfogta-e, hogy a jelen perczben legbasznosabb szövetséges jövőre nézve a legrettegőbb ellenség leend.”

A „W. L.” szerint a mexikói korona ünnepélyes elfogadása Miramareban ápril 4-ére volt kitűzve.

Olaszország. Turin, mart. 29. A „W. L.”-nak írják: Milánoból és Nápolyból nyugtalanító tudósítások érkeznek. Mazzini pártíveinek három hónap óta kifejtett tevékenysége műtárgyát kezd, s köztársasági irányu tüntetésekről beszélnek. A hadi készülődések szakadatlanul folynak, s a kormány jelentékeny haderőt összpontosít a Pó és Mincio-vonalon. Azonban megjegyzi a tudósító, hogy mindez kevésbé történik Austria, mint inkább garibaldista szabad csapatok ellen, a melyeknek Velence ellen intézendő fegyveres támadásától tartanak.

A „Nation” mint kétes hitelességű hírt közli, hogy a pápa felvette volna a halotti szentségeket.

A német-dán csataterőről. A berlini „Staatsanzeiger” jelenti apr. 1-ről: Mart. 29-és 30-a közti éjjel nyílt meg az első parallela a düppeli sáncok ellen. A munkát 2500 ember a Cannstein-dandáról, fedezve a Góben-dandár két zászlóalja által, háborítlanul végrehajtotta a nélkül, hogy az ellenség észrevette volna. Mart. 30-án néhány lövés esett a sánczokról a bevégzett munkálatokra.

Rendsburg, mart. 29. Ma volt a schleswig-holsteini egyletek küldötteinek gyűlése. 150 tag (Schleswig kevés száma, de lelkes hazafiak, mint Grumby és Hansen által képviselve) tanácskozott a hozandó határozatok felett. Hosszas vita után egyhangul kimondották, hogy a schleswig-holsteiniak egymással szorosan egyesülve, Dániától elválva, csak saját fejedelmük, Frigyes herczeg alatt akarnak élni, s minden erőszakkal szembe a legvégső ellenállást kifejteni.

Orosz- és Lengyelország. Sz. Pétervár, apr. Tegnap, a szövetséges hadsereg Párisba vonulásának 50 éves emléktünetére nagy katonai szemle volt I. Sándor császár szobra előtt.

Az „Invalide” ez ünnepélyre vonatkozólag ezt írja: Minden nemzet saját módja szerint szokta a dicső emlékezeteket megőrizni. Francia- és Angolországban szobrok, utak és hidak viselik a kivívott győzelmek neveit. Oroszországban az elődök hőstettei az utódok szívében élnek; évfordulati napjait katonai szemlékkel ünneplik.

Ugyanazon lap Kogelnicsánu oláhországi ministert a lengyel felkelők iránti nyílt rokonszenvvel vádolja. Egyszersmind figyelmezteti a lengyeleket, hogy miután Galicián át az ut el van zárva, csak Bessarabián, Podolián és Volhinian keresztül lehetne a felkelés színterére jutni; az említett tartományokban pedig nem csak a katonaság, hanem a nép is nagyon ellenséges indulatot táplál iránjukban.

A „Dzien. powsz.” egy felkelő csapatnak Posenből lengyel területre tett átmenési kísérletéről a következő tudósítást közli: Egy lovas csapat, a mely a poseni határszélen, Ban-

Bécsbörze Aprilis 2-kán: Nemzeti kölcsön 80.40. 5% Metalliques 73.10. Bank-részvény 772.—. Hitel-részvény 184.10. Váltó Londonra 116.40. Ezüst 115.85. Arany 5.55 1/2. 1860-diki Állam kölcsön 94.25. Aprilis 2-kán: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarország 74.50. Erdélyi 70.50.

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhah. fonja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n .					
Abrudbánya	febr. 15.	440—400	—	—	180—170	320—300	
Beszterce	mártius 22.	220	200	—	120	160	12
Brassó	apr. 1.	288—284	152—144	146—132	106 102	154	13
Dézs	mart. 29.	320—310	210—200	—	120—110	180—180	11
K. Fehérvár	" 12.	400	256	—	190	200	14
Kolozsvár	" 31.	370	224	220	140	213	14
M. Vásárhely	" 31.	354—316	238—214	—	132	148	12
N. Enyed	" 24.	336—310	288—150	—	168 120	234	12
Szamosujvár	" 21.	320—300	210—200	—	120—110	200—290	12
Szászváros	február 27.	390—390	290—290	—	196	195—295	13
Sz. Régen	mart. 31.	320—300	220—280	170 160	120—112	200—292	12
N. Szeben	april. 1.	360—307	187—173	—	160—147	187—173	14
Sz. Udvarhely	" 22.	325—318	154—146	—	110 104	156	11
Torda	mart. 26.	346—320	214—200	186—180	148—140	202—200	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 876. 1864.

(74)

(4—4)

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke közhírré teszi, miszerint mai napon jelen szám alatt Korbuly Bogdán felperesnek gr. Toldalagi Mihály alperes ellen 3800 o. é. frt. váltó követelés és árulékai végett folyó ügyében Kolozsvár sz. kir. várossa törvényszékének 1863 július hó 18-án 5151 polg. sz. a. kelt jogérvényes végrehajtási végzése és ezen törvényszéknek idei február hó 27-én 579 sz. a. kelt végzése alapján felperes Korbuly Bogdán o. é. 3800 frt. váltó töké követelése, ennek az 1861-ik évi mártius hó 18-ától járó 6% kamatai, a már megállított 14 frt 44 kr. perbeli, 5 frt 50 kr. ugy a jelenleg 11 frt 81 kr. mérsékelt és az ezután tanúsítandó végrehajtási költségek behajtása végett alperes gróf Toldalagi Mihály betáblázás által már zálogjoggal terhelt és az 579 % 1864 sz. a. elfogadott becslési jegyzőkönyvben körülírt és a szerént 118,014 frt 17 kr. o. é. becsült nagy Ercei öszes birtokának végrehajtási bírói árverezés útján leendő eladása a törvényszékileg elfogadott árverezési feltételek szerint megrendeltetik, s annak foganatosítására határidőül **1864-ik év június hó 24-ikére és augusztus 24-ikére** d. e. 9-órja ezen törvényszék íródjában tűztetik ki, azon hozzáadással, hogy az első határnapon az elárverezendő fekvőségek csak becsáron felül vagy becsáron adatnak el, a második határnapon pedig a becsáron alól is a többlet ígérőnek az árverezési feltételek megtartása mellett el fognak adni, mely árverezési feltételek a hivatalos órákban ezen törvényszéknél megtekinthetők.

Egyszersmind a felperes által bejelentett betáblázott bitelezők erről értesítetnek és mindazok, kik ezen fekvőségekhez igényt tartanak vagy ezekre nézve zálogjogot birni vélnék felhívattak, azt a fekvőségek eladásáig ezen törvényszéknél oly bizonyosan bejelenteni, minthogy ellenesetben csak maguknak tulajdoníthatják, ha a vételár felosztása az ők hírok nélkül történik, s ebből a mennyire ez kimerítettik, ki fognak zártni.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1864 mártius 15-én tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(85)

(1—1)

Két felhasználható magyar szekér — egy fedeles és egy fedetlen — illő árba eladó. Értekezhetni belmagyarutca 438-dik számmal.

(86)

(1—1)

Gáspár György brassai senator Imrich János ur **kertésze** jelenti, hogy többféle eladandó igen szép virágplánták, diszbokrok, diszfák, és különféle gyümölcsfákkal Kolozsvárra érkezvén, azokból jutányos áron szolgálai magát ajánlja. Rakhelye vagyon a Hásongárduteza 43 sz. alatti kertben. Itt mulatása legfeljebb 8 napig tartand.

(87)

(1—3)

Eladó vendéglő.

Tordán a várospiaczn a legalkalmasabb helyen, mely jelenleg is 1000 frt o. é. évi hasznóbért hajt, a legjobb karban levő mellékpépületekkel 1000 veder borra való pincével, beépített mulató kerttel s köfállal kerített vendéglő szabadkészből eladó; értekezhetni helyt Tordán Velits Györggyel.

(76)

(3—12)

Perlmutter Jakab Pesten

váltó szobája s íródája Dorotyaunteza kereskedési bank-épület I-ső emelet. Veszen s elad arany- és ezüst pénzeket, állam-, ipar- és sorsjegyeket napi folyó árban. Ad **előlegeket** pénzekre és értékpapírokra, a folyó ári értéknek 3/4—7/8-ig legjutányosabb illeték számításal.

Elad mindennemű sorsjegyeket és más értékes tárgyakat tetszésszerűen **részletfizetés** mellett legjutányosabb árban és feltételek alatt.

A mindenkori meglevő **eredeti sorsjegyekről** leirt **ígérvények** legjutányosabban adhatnak ki.

Belföldi megrendelések legpontosabban teljesítetnek.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(88)

(1 2)

Optikus Boskowitz és fia Pestről.

Hirnevet vivot ki magának a szomszéd Magyar- és Lengyelországban. Itten keresztül utazván, a t. cz. közönségnek ajánlja optikai tárgyaktól bőven el látott **válogatott** raktárát, különösen **stereoskopokat és képeket, legújabb tengeri és színházi lát-csöveit** nagy staszkopok.

Tudásul! Hasonló nevű utazókkal nem állok semmi összeköttetésben, s ennélfogva azoknak áruizzeik, mint tölem való, nem is tekinthetők — és **fennebbi firmám egyedül bír sz. kir. főhercegi ajánlattal.**

Áruhelye van b. RADÁK-háznál.

Csak folyó hó 14-ig mulat itten.

(55)

Hirdetés.

(4—4)

Alóírt jelenlenti a t. cz. gazda közönségnek, hogy mindenféle eszközök, a mi csak a gazdaságnak kell, készült, V i d a t s-féle eke 4 féle, vrráló-ekék, boronák, törökbuza sorvetők; csinálók Hornsby- vagy Garetféle sorvető gépet is, van olyan kis vetőgép is, a mit egy ember nyakába akaszthat Kahan féle. Kapáló, töltőgép, extirbatorokat, szec-kavágókat különféleket, cséplőgépeket, fa göpével egy vagy két lőerőre; szóró-rosta, a mely mindjárt szór, tisztít és választ is, naponta 400—500-ekát szór mindenféle gabonát, a repezére igen jó és szapora. Válatok mindenféle javításokat és pontos időre mindent elkészíteni. Van törökbuza fejtő is.

Kérem a t. cz. gazdaközönséget, readeléseit és javításait mentől előbb beküldeni, hogy pontosan felelhessek. Lakásom Kolozsvárt, az ágyu-telep vagyis a nagykaszármával átel-lenben tordai-út 398 sz. alatt.

BARIS JÓZSEF

gépész.

(78)

Idézés.

(3—3)

Drágos Anna férje hollétét nem tudván, s ily terhes időszakban két gyermekével gyámoltalanságra jutván, kéntelenítette **Strekk Adámat** mint férjét hírlapilag értesíteni arról: miszerint ápril 8-tól számítva hat hetek letltyáig a katonai plebániái hivatalnál az egyházi törvények nyomán személylyesen megjelenni elnemulassa.

Költ Katonában, mártius 31-én, 1864.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

Képek a természetből. A felsezdült növendékeknek Vagner Ármán után felmutatja Kovácsi Antal. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt.

Helység-névtár. Erdély (és a Partium) minden községének betűrendes névtára. Az 1854-diki s a visszaállított alkotmányos felosztás szerint, a posta-kerületek és hadfogadó-telepek, valamint a lakosság számának a legújabb népszámlálás szerinti kimutatásával.

Összeállította GÁMÁN ZSIGMOND. Második kiadás. Ára 80 kr.

Magyar Román-nyelvtan A románul tanulók számára. Szerkesztette Fekete János (Negrutiu) balászfalvi göröggyesült érseki székesegyház korlátnok kanonok. Második, átdolgozott kiadás. Ára 1 frt. 20 kr. o. értékben.

Erdély nagyfejedelemség Hivatali tiszti névtára. Ára 2 frt o. ért.

Mai számunkhoz fély melléklet.

H I R D E T É S E K.

(110) | 7/4. 1864. |

(14-14)

(193) 7/4 (12-12)
Kolozsavart **Kozák Ede** fűszerkereskedésében mindig fris
minőségben kapható:
Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER **FÜNEDV**
mell- **KRAÜTERSAFT** **betegeknek.**
für Brustleidende.

Használati utasítással együtt egy üveg ára **38 kr.**, két üveg bepako-
lása **20 kr.** oszt. ért.

KROMBHOLZ orvostudor
gyomor-liköre.

Ezen oly szerencsésen összekevert győgyereji növényekből készült és
különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek
vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomorleégítő igen jótéko-
nyon foly be az egészségre. Egy üveg ára **52 kr.**, két üveg bepakolása **20 kr.** o. é.

Engelhofer G. J.

győgyereji havasi növényekből készült

izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arcz- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, ke-
resztosont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-
netek után, átátnos testgyengeség, oldalnyílás, aranyeres bántalmak ellen és
különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az **izom- és ideg-essencia**, egy üveggel **1** nfrtért, használati utasítással
együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsavart **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében.

Ugyisint a következők:

Dr. Calloud, **Gelesztaszetelek**, egy skatulya használati utasítással **30 kr.**

Dr. Koch **Növény-Bonbonja**, köhögés ellen, egy skatulya **40 kr.**

Seidlitzi porok, egy skatulya **1** frt.

(288)

(6-12)

BERINGUIER orvos

sok jeles orvosi tekintélyek által megvizsgált s bizonyítványilag ajánlott:

ZAMAT-ILLATOS KORONA-SZESZE

(Quintessenz d'Eau de Cologne)

eredeti üvegesekbe 1 frt 25 kr.

csomagba 7 frt 50 kr.

ezen jeles szesz, nem csak mint a létszerveket üdítőleg elevenítő s
erősítő zamatos-illatszer, mindazoknak ajánlható, kik fejfájással, szédüléssel baj-
lódnak, hanem valódi jótékonytársa a szervezetnek, mert emésztést, szédülést, és
kir. szab. ellátott **Korona-szesze** az idegrendszer és az emésztési szervek bajainál,
s mint ilyen valóban megbecsülhetetlen háziszor nélkülözhetetlen, mosdóvizhez vegyítve,
a főt és szemeket erősítve, azokra elevenítőleg-hat, s egyszersmind a bőrök ruga-
nyos puhakonyaságot, s sima lágyaságot kölcsönöz.

BORCHARDT orv. tudor

fűszeres orvos **NÖVÉNY-SZAPPANNYA**

Borchardt orvos ezen cs. kir. kizár. szabadalommal ellátott **növény-szappan-
nya** kitűnő jeles szer, a bőr színdírtására és épen való tartására, s az e nembe ed-
dig előállítottak közt kétségen kívül a legjelebb, az oly alkalmatlan szepők, arcz-
foliák, napbarnítás, bőrfelcserepedések, repedések, holgyászat sat. ef. ellen, s mind-
ezek mellett alkalmas, a bőr puhakony tisztaságának fenntartására, s helyre állítá-
sára, annak erőteljes eleven kinézést kölcsönöz.

Ezen szer mindennemű fürdőknél is a legbizodalmasabban ajánlható és használható.

Dr. HARTUNG cs. kir. szab.

HAJNÖVESZTŐ-SZERE

az előhaladás a méltányolt és tudományos előismerés eredménye

lévén, feladatja az okszerű rendes hajnevelést

A CHINAHÉJ-OLAJJAL

egymásra való kölcsönös hatással kiegészíteni, mi által azok (6. ára 85 kr. ujp.)

leg a haj kellő fenntartására és szépítésére szolgálnak.

Az illatos NÖVÉNY-HAJKENŐCS.

A hajnöves megújítására és felelevenítésére, az első a haj rugékonyságát, s
eleven színét emelvény, a második megakadályoztatja a kora-szürkület és hajhullást,
az által hogy a felbörken egy új jótékony hatása állományt kölcsönöz, s a hajgyö-
köket oly szilárdan tartja fenn, hogy a haj ez által új vöröse kényserittek.

Egyedüli, határozott gyári áron kaphatók: **Kolozsavart**, csak is
gyógysz. **WOLFF J. s KHUDI J. özvegyénél** valamint **Beszterczén**: Kelp
Ferencz, és Dietrich & Fleischer; **Brassóban**: Steiner F.; és **Jekelius** Ferencz gyógy-
szerészek. **Déván**: Büchler A.; **Nagy Enyeden**: Bisztricsányi A. és Trajánovits Ede
gyógyszerész; **Erzsébethelyen**: Schmidt A.; **Hátszegén**: Mátéfi Béla gyógyszer; **Ká-
rolyfővárdán**: Rusz János, és Matherny Emil gyógyszer; **Kézdí-Vásárhelyen**: Fejér Lu-
káts; **Maros-Vásárhelyen**: Fogarasi J. D.; **Medgyesen**: Vándory & Brandseh; **Sege-
svárt**: Misselbacher fia és Teutsch; **Sz. Újvárt**: Placintár és fia gyógyszer; **Szász-
Régén**: Wachner Traugott; **Szászsebesen**: Weissörtel Ad G.; **Szebenben**: Zöhrer
J. F.; **Székelv-Keresztúron**: Binder Márton; **Sepsi-Szentgyörgyön**: Vitályos Béla; **Sz-
Udvarhelyen**: Kauntz J. A. gyógyszer; **Szeredában**: Gozsy A.; **Sz.-Somlyón**: Ruszka Ig-
nác; **Tasnádán**: Szongott Jakab; **Tordán**: Velits G. és Wolff G.; **Zalathán**: Me-
gay Guszt. A. gyógyszer.

(82) (2-2)
Külmagyarországban a 196 számú házban, van eladó **4 kancza**, ezek közül kettő
minden órán csitkozni várandók, és **4** egy évet még nem töltött **csitkók**. Értekezni lehet
ott helyt az eladó tulajdonossal.

(83) (2-2)
Kolozsavartól 3 órai távolságra **kerestetik egy haszonbérés köze-
pes birtok**. Értesítés „K. Közlöny“ kiadó hivatalánál.

Valodi
MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül
az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett **Seidlitz-por** használati utmuta-
tásokkal áruhaték, melyek szóról szóra az enyim szerint ut-
nozza, a közönség csalódására, még saját névalírásomat is vi-
selik, s ily módon azok külsőjéről itélve saját gyártmánya-
immal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen
hamisítások ellenbe óvást mindenkit azon megjegyzéssel fi-
gyelmeztetni, miszerint az ilyenű szerekeknek megkülönbözte-
tése végett, minden általam készített skatulya **Seidlitz-por** saját óvó bélyegemmel van ellátva,
s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmertető-jegy „Moll
Seidlitz-pora“ (**Moll's Seidlitz-Pulver**) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának **1 ft 25 kr.** oszt. ért.
Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig-
elő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy bi-
rodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi halálirat részletes biz. nyitványul sol-
gát, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebeteg-
ség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörődés, közszenyszerű tagfájdalom, s végül
hysteria, hypochondria, tartós hanyási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak,
s a legtöbbetmósb győgyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan
bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógy-
módot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre
és állandóan visszaszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók,
kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógy-
szerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél
azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a
valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsavart: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá **Beszterczén**: Szon-
got György. **Brassóban**: Jekelius F. Fogarasi J. B. Gschader. **M.-Vásárhelyen**: Bu-
cher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek. **Nagy-Károlyban**: Schöberl. **Nagy-
Szebenben**: Müller gyógyszerész. **N.-Váradon**: Jánky Antal. **Segešvárt**: Misselbacher.
Szász-Régén: Wachner & Schinker. **Szászsebesen**: Binder F. gyógyszer. **Szent-
Ágotán**: Knall K. gyógyszerész. **Szerdahelyen**: Schimert F. gyógyszerész. **Zalath-
án**: Mégay G. A. gyógyszer. **Zilahon**: Harmath S. F.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való

valódi
DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek **1 frt. 80 kr.** egy kisebbnek **1 frt. o. é.**

Az üvegek el vannak látva védmarkommal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt egytanilag megvizsgáltatik és ezinkupak-
kal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorsch-
halnak legfontosabb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalán ha-
semmi vegyteni kezeles alá nem vonatott, hanem a **bépecsételt üvegekben lévő**
**folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az köz-
vetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirrolaj Euro-
pának minden orvosi tekintélye által mint legjelebb gyógyszer a **mel- és tüdőbajok-
ban, scrophulus és rachitis, közsvény és csúsz, idült bőrkültés,
szemgyulladás, ideg- és több más bajokban** legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész **Bécében,**
„zum Storch“, Tuchlauben.

(19)

A T. SZÜLÉKHEZ.

(5-6)

15 évi tapasztalataim nyomán szerzett meggyőződés szerint figyelmeztetem a t.
szülőket az én biztos hatás és általán kedvelt „**giliszta-csokoládémra**“ és valóban szük-
ségesnek vélem megemlíteni, hogy gyermekeiknek e giliszta fűz szert ne csak akkor ha-
lasszák beadni a midőn már a giliszták okozta betegség is kifejlődött, mert fejlődésük
idején a giliszták az emberi test táplálására és képzésére szükséges tápláléki anyagokat
felemészit, miáltal a test igen nagy veszteséget és kárt szenved, mely baj elkerülhető
azonban úgy, ha a fennebb említett szert minden 3-ik hónapban használják. Hogy ezen
tapasztalom üdvös voltáról meggyőződjenek, tegyenek próbát, én jót állok, hogy ezt a teljes
megelégedésig biztos siker fogja jutalmazni, és mentve lesz az emberiség a pántlika
gilisztától.

Használat módja: Gyermekeknek 4 hónapostól egész egy éves korukig egy 1/2
szeletet este és reggelre felosztva, egy évestől egész 4 éves koruknak egy egész szeletet
kell felosztani este és reggelre, 5 évestől 10 évesig pedig 2 szeletet kell, de felszeletenként
két este és két reggelre beadni, bármely alakban.

Jó hatása van e szernek életseknél is, vevén belőle két anynyit mint fennebb
ajánlvá volt, és csak is a giliszták és giliszta fészkekre hat, a nélkül, hogy a testben bár-
mely más változat idézne elő.

1 darab 20 kr., de csak pálam 1 forintért 6 darab

KRÖCZER AGOSTON, s. k. gyógyszerész Tokajban.

A maga eredetibe csak is egyedül Kolozsavart **Schütz Károly** urál kapható, meg
a többször e lapban már említett t. Bizományosainnál.

(77)

(2-2)

Dr. Doeck-féle győgyomódról a **gyomorgöres- és emésztési gyen-
geségben** sat. szenvedők. Bővebb tudomást vehetnek az éppen most megje-
lent füzetben, mely ezen lap kiadó hivatalában ingyen adatik.

(81)

Hirdetmény.

(2-2)

Tordamegyében, **Szt. Lászlón** az **aprilisi vásár napja**, a kolozsavári naptárban
hibáson van 7-re téve, mivel **27-én leend.** Azért az illetők április 25-ik, 26-ik és 27-ik
napjait vegyék igénybe.

(61)

Ajánlat.

(3-4)

Alóltartak a n. érd. és t. közönségnek figyelmébe ajánljuk **NAGY FLÓRIS asztalos mestert Pestről**, ki városunkban mint már több jeles asztalos műdarabokat, úgy közelebből dr. Hincz György cím alatti gyógyszerárú asztalos munkáját, és Merza Testvérek cím alatti rőfűskereskedési áruhelyünk asztalos munkáját (Portuál) készítvén, mintán mérsékelt ár, czélszerű és jó munkája által elesmerésünket méltán kiérdemelte: mi, mint ezen iparágban az újabb izlést tanúsító s vállalatában pontos egyént esmérvén meg, óhajtanánk, hogy ipara a n. érd. t. közönség által minél inkább igénybe vétetnék.

Lakása Kolozsvárt, Plébaniater báró Wesselényi Ferencz-ház 166-dik sz. alatt.

Dr. **Hincz György, s. k.**
Merza Testvérek, s. k.

(32)

7/4

(5-26)

[**Oszt. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott**

ANATHERIN SZÁJVIZ

POPP J. G. bécsi fogorvostól, előbb Tuchlauben város rész 557 sz. jelenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a takarékpénztárral szembe.

Ára üvegenként 1 fnt 40 kr.

cs. kir. szabad. **FOGPÉP**. Ára 1 fnt 22 kr.

FOGOLOM, udvas fogak önbe- Ára
töltésére. 2 fnt 10 kr.

NÖVÉNYI-FOGPOR 63 kr.

Hogy a fenn jelelt Szájviz, hosszas évek óta fogva, a fogak s más szájrészek legjelesebb fenntartó szerül esmertett el, számos erre vonatkozólag közzé tett bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt urrend, s sok nagy érdemű, s jeles hírv orvosi egyéniségek részéről tanúsítva van.

Az Anatherin Szájviz, a legutóbbi világ-kiállításon mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikába hasonló oltalom mellett szintén köztetszében s kedveltségben részesítvén, a birodalom első folyó lapjai által közzé tétetve, annak további dicséretére ugy hiszszük nincs szükségünk.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: **WOLFF J. és László J.** özvegyénél. Tordán: **Wolf** gyógyszer. Szebenben: **Müller** gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: **Fabick** gyógyszer. G. Anton & C. **Károly-Fehérvárt**: **Sander** gyógyszer. Segesvárt: **Misselbacher & Deutsch**, **Démian D. Beszterczén**: **Dietrich és Fleischer. Dézsen**: **Krémer Sámuel. Déván**: **Büchler A.**, **Bosniaki & Gergely. Medgyesen**: **Folbert** gyógyszer. **Nagy-Egyedben**: **Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt**: **Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson**: **Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben**: **Trangott és Wachner. Zilahon**: **Weiss** gyógyszer. **Sz.-Somlyón**: **R. Tarsa Ign. Kézi-Vásárhelyt**: **Nagy Jakab. Buzsárményben**: **Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán**: **Papp** gyógyszer. **N.-Károlyban**: **Jellinek** gyógyszer. **Nyiregyháza**: **Bertalan** gyógyszerész. **Szigény-Várallyán**: **Gerber** gyógyszer.

(71)

(4-4)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Az adriai biztosító társaságnak Erdély megyei és székelyszékeire kiterjedő fölgynökségét átvállalván, van szerenésim ezennel tudatni, miszerint működésemet ugy a tűz-, mint az emberéletre biztosítás minden ágazataiban (halálesetre vagy bizonyos kitűzött kor elérkezével kifizetendő, kizárásításra vagy katonaváltásra szánt tőke biztosítás, két egyének kölcsönös biztosítása egymás részére, azonnal megkezdődő életjáradékok vagy később életbe lépő nyugdíjak biztosítása stb.) immár megkezdtem, az illető évszak beálltával pedig a jégbiztosítási ágazatra is kiterjeszkedem s bátor vagyok a biztosító t. közönséget, intézetem huszanhat éves fennállására, ez idő alatt közel **tíz és fél millió forint** emelkedett biztosítéki alapjára, továbbá díjtételeinek lehető legjutányosabbra szabása mellett is a kártérítéseknek követett becsületes és pontos eljárására vonatkozással nálam Kolozsvárt, belmonostor utczában br. Apor házban létező irodámban, avagy Kolozsvárt kinevezett meghatalmazottam t. **Benedek Károly** urnál, továbbá alább elősorolt t. ügynökeimnél eszközözendő biztosítások kérésére felhívni.

Eddigél felállított vidéki ügynökeim:

Gyergyó-Alfaluban	Zachariás Gerő ur,	Peerban	Kaszó József ur
Bethlen	Bräuer Antal "	Rettegen	Gergelyi Károly "
Berthlenben	Gajzágó László "	Magy.-Nagy-Somboron	Pöspöky Mihály "
Bonczhidán	Nagy Elek "	Nagy-Somkuton	Grommer Ferencz "
Brassóban	Czinner József "	Szilágy-Somlyón	Rúszka Ignác "
Szilágy-Csebben	Fülöp Áron "	Erdő-Szent-Györgyön	Albert Lajos "
Dézsen	Peiele Otto "	Sepsi-Szt.-Györgyön	Vitállyos Béla "
Gyergyó-Ditróban	Simon Imre "	Diesd-Szt.-Mártonban	Rédiger Árpád "
Bánffy-Hunyadon	Péter György "	Gyergyó-Szt.-Miklóson	Vákár Kristóf "
Nagy-Kásonban	Östürös Antal "	Csik-Szeredában	Göszy Béla "
Székel-Keresztúron	Lakatos Sándor "	Tasnádon	Dondon Elek "
Oláh-Kocsárdon	Farnos Elek "	"	Schwartz Jakab "
Kolozsvárt	Varga Lajos "	Tordán	Pánczél Imre "
"	Kohn Sándor "	Székel-Udvarhelyt.	Macza György "
Kovácsnán	Gazda Károly "	Kézi-Vásárhelyt.	Szabó Dániel "
Krasznán	Stefanovics Todor "	Maros-Vásárhelyt.	Richtzeit testvér urak,
Magyar-Láposon	Szász Dániel "	Zilahon	Kovács János ur,
Maros-Ludason	Háncz Pál "	Zsibón	Győrffy Ignác ur.
Parajdon	Hafner János "		

Kolozsvárt, 1864, martius havában.

Az adriai biztosító társaság fölgynöke
GÁMÁN ZSIGMOND.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

I-ső kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) 1 fnt 70 kr.
II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) 1 fnt 60 kr.

AZ INQUISITIO

és egyéb spanyol titkos társulatok titkai.

Irta **Féreal M. V.** Történelmi jegyzetekkel és bevezetéssel ellátta **Cuendias M.** Francziából fordította **Huszár Imre**

Kis negyedré VIII. 547. XXIV. lap, 144 szövegbe nyomott és 24 nagyobb fametszvényvel díszítve.

Ára 5 forint osztrák értékben.

Diszes táblába kötve 6 fnt. o. értékben.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettiivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Szikla rózsá.

Regény

Apafi Mihály erdélyi fejedelem korából.

Irta József Miklós 4 kötet 4 fnt.

KÉPEK a HAZAI TÖRTÉNELEMBŐL.

IFJUSÁG SZÁMÁRA

Szerkeszté **Tánczos János.** Díszkiadás, hat színezett képpel.

Ára 1 fnt 60 kr. o. ért.

Közkedvességű magyar zenemű!

Olaszthon köszöntése Magyarhonhoz.

Suppé F. után Zongorára átírta **Berecz Ede.** Ára 90 kr.

Postán küldve bérmentesen 1 fnt 20 kr.

Orpheus az alvilágban, Offenbachtól.

Egyveleg zongorára 1 fnt —

Ugyanaz négy kézre 1 fnt —

Négyes — 54 kr.

Dunanan apó és fia utazása, Offenbachtól.

Egyveleg zongorára 1 fnt —

Négyes — 60 kr.

Polka — 40 "

Kodolányi Antal

Gazdasági zsebnaptár 1864-re

Negyedik évi folyam.

Ára szépen kötve 1 fnt 60 kr.

Kisérlet

a rendezési kérdések részletezett megoldására

írta **Kovács Lajos.** Ára 1 fnt.

(Egész tiszta jövedelme az inségi alapé.)

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s be-tűrendes sorba raká **Kiss Mihály**, unitárius esperes és árkos pap. Ára kemény kötésben 1 fnt 60 kr.

"CARAFFA és az eperjesi vértörvényszék" című történelmi korrajz a XVII. századból. Irta **K. Papp Miklós.** Két kötet. Ára 1 fnt 80 kr.

Szent történetek az ó és új szöve tésgből bibliai mondatokkal szerkesztve. Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz**, dézsi kiseddó. A szövegbe nyomott számos fametszetekkel **Kemény** kötésben 30 kr.

Erdély a rómaiak alatt. Kútfők nyomán írta **Wass József**, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi Muzeum-Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdélyi térképpel. Ára 1 fnt 50 kr. osztr. értékben.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére, kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kívánságára írta **b. Bánfy János**, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Utazás keleten. Irta **b. Orbán Balázs.** 6 kötet. Egy kötet ára 1 fnt.

Vadrózsák, Székely Népköltési Gyűjtemény. Szerkeszté **Kríza János.** I-ső kötet 2 fnt 50 kr.

Népszerű ABC és Elemi olvasókönyv fiú és leány gyermekek számára. Irta **Tóth Tamás** kolozsvári év. ref. tanító. Ára 16 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson? Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamű. Irta **Berde Áron.** Ára 35 kr.

Szöllő-mívelés (az ugaros) minden eddigi szöllő-mívelés módjához alkalmazva összejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy atya fia számára. Ára 70 kr.

Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszté és kiadja gróf **Mikó Imre**, 4 kötet 1855—1862 n. 8-rét (XXXI, 368. IV, 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kötet ára 6 fnt. 80 kr.

Ingyen tanító francia nyelvmester. A francia nyelvet szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja **Brassai Sámuel** I. rész. Az alap- és bővített egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzeté.) Ára 1 fnt 60 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta **Báthi Gábor**, fintaházi földbirtokos. 11 kötetből bibliai mondatokkal szerkesztve. Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz**, dézsi kiseddó. A szövegbe nyomott számos fametszetekkel **Kemény** kötésben 30 kr.

Erdély földrajza az alkotmányos közgazdasági felosztás szerint. Alsóbbrendű iskolák számára szerkeszté **MATUSIK NEP. JÁNOS** kegyes tanítórendi áldor és tanár, r. k. lyceumi könyvtárőr, s a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. (Egy színezett térképpel.) Ára 40 kr.

Számító Socrates. Fejbeli számvetés gyakorlati kérdésekben. Angol mintára, hazai tárgyakhoz és viszonyokhoz alkalmazva. III. képtáblával. IV. ik kiadás. Irta **Brassai Sámuel.** 1860. 8-rét XIV. 166 lap 70 kr. kötve 90 kr.

Gazdasági kétszeres számvitel. Irta **Farnos Károly.** 4 darab melléklettel. 1851. n. 8-rét (IV. 911. 1 ft. 40.

Gazdasági kétszeres számvitelre példányok, **Farnos Károlytól.** 1851. (VIII. 95 l.) 70 kr.

A kis Andor és Zoltán könyve. Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népiskolák I-ső és II-dik osztályainak számára írta **Pánczél Ferencz.** Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr.

Görög régiségtan (antiquitas graeca) a tanuló ifjuság számára írta **Garda József.** Ára 50 kr.

A föld egyes részeinek földirati ismertetése. **Brassai Sámuel** kézirataiból újabb adatok szerint kiadta **Kovács Antal.** Ára 45 kr.

Állattan elbeszélő modorban és versben, népiskolák számára készíté **Pánczél Ferencz.**

I. rész: **Honi házi állatok**, ára 16 kr.

II. " **Honi vad állatok**, ára 30 kr.